

Dosarul nr.3ra-427/22
2-20058037-01-3ra-14042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: A. Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, Gh. Mîra, Gr, Dașchevici)

DECIZIE

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Aliona Miron
Nina Vascan

examinând recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Olesea Crețu împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la
anularea actului administrativ,
împotriva deciziei din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul depus de Autoritatea Națională de Integritate și menținută
hotărârea din 11 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La data de 29 mai 2020 Olesea Crețu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului
administrativ (f.d. 2-4).

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că, din data de
20 octombrie 2019 este consilier local în Consiliul comunal Bleșteni, raionul Edineț.

Reclamanta a menționat că, deși exercită funcția de director al grădiniței-creșă
din comuna Bleșteni, această funcție nu o împiedică să fie demnă de încrederea
alegătorilor și să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității
administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice,
asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

Reclamanta Olesea Crețu a specificat că, legiuitorul a instituit regula potrivit
căreia consilierul se abține de la luarea deciziei, în cazul în care este interesat în
soluționarea anumitei chestiunii din ordinea de zi a Consiliului local. Astfel,
cumularea funcției de director al grădiniței-creșă din comuna Bleșteni și cea de
consilier, este proporțională principiilor juridice fundamentale și nu împiedică
funcționarea Consiliului comunal Bleșteni.

Reclamanta a invocat că, actul de constatare nr. 67/17 din 12 mai 2020, emis de Autoritatea Națională de Integritate este ilegal și pasibil de a fi anulat în temeiul art. 2 alin. (1), art. 38 alin. (1), (3) și a art. 39 din Constituția Republicii Moldova și art. 3 al Legii nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local.

Totodată, reclamanta a specificat că, prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local, contravin Constituției Republicii Moldova și Declarației Universale a Drepturilor Omului, deoarece dreptul de a fi ales și de a participa la administrarea treburilor publice este un drept fundamental.

Reclamanta a subliniat că, contravențiile prevăzute la art. 319¹ și 330¹ din Codul contravențional se examinează de Autoritatea Națională de Integritate, iar procesele-verbale cu privire la contravențiile nominalizate se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente. Respectiv, inspectorul de integritate contrar normelor juridice menționate, a decis să o decadă pe Olesea Crețu din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de consilier, pe o perioadă de 3 ani din momentul eliberării sau destituirii din funcția publică, ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său, sau din data rămânerii definitive a actului de constatare, ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate și înscrierea în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, inclusiv consilier local.

Reclamanta Olesea Crețu a solicitat recunoașterea dreptului de a fi ales ca un drept prioritar în raport cu interdicțiilor stabilite de art. 7 alin. (1) lit. d) al Legii nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local și anularea Actului de constatare nr. 67/17 din 12 mai 2020, întocmit de inspectorul de integritate Andrian Fetescu, ca ilegal și/sau cu depășirea competenței stabilite.

La data de 25 februarie 2021, Olesea Crețu a depus cerere de concretizare a pretențiilor, în care a reiterat temeiurile de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată, și concretizându-și pretențiile a solicitat anularea Actului de constatare nr. 67/17 din 12 mai 2020, întocmit de inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate Andrian Fetescu, ca ilegal.

Prin hotărârea din 11 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis acțiunea în contencios administrativ inițiată de Olesea Crețu împotriva Autorității Naționale de Integritate privind anularea actului administrativ. S-a anulat ca ilegal Actul de constatare nr.67/17 din 12 mai 2020 emis de Autoritatea Națională de Integritate (f.d. 74).

La data de 05 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de Integritate a depus apel împotriva hotărârii din 11 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.78).

Hotărârea motivată din 11 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată Autorității Naționale de Integritate la data de 24 iunie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție DS8001880411AS, anexat la materialele dosarului (f.d.100).

La data de 09 august 2021, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de Integritate a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 11 martie

2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și cerere privind repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului (f.d.114-125)

Prin încheierea din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea apelantei Autorității Naționale de Integritate privind repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului și s-a repus Autoritatea Națională de Integritate în termenul de prezentare a motivării apelului împotriva hotărârii din 11 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.147-148).

Instanța de recurs relevă că, deși încheierea din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău putea fi contestată odată cu decizia din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost soluționat fondul cauzei, Olesea Crețu nu a contestat cu recurs încheierea nominalizată.

Prin decizia din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Autoritatea Națională de Integritate și s-a menținut hotărârea din 11 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.156-168).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut că, potrivit procesului-verbal al ședinței Comisiei de concurs pentru ocuparea funcției de director al grădiniței – creșă „Scufița Roșie” din 28 septembrie 2016, Olesea Crețu a fost desemnată câștigătoarea concursului, iar prin dispoziția nr.49 din 06 octombrie 2016 cu privire la numirea în funcție de director la grădinița – creșă „Scufița Roșie”, aceasta a fost numită în funcție de director pe o perioadă de 5 ani.

Instanța de apel a indicat că, prin hotărârea din 01 noiembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul central s-a confirmat legalitatea alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019 în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Bleșteni nr.16/6, totodată s-a validat Olesei Crețu mandatul de consilier ales în Consiliul comunal Bleșteni, raionul Edineț.

La fel, instanța de apel a menționat că, la data 20 decembrie 2019 un grup de cetățeni din localitatea Bleșteni, raionul Edineț, au sesizat Autoritatea Națională de Integritate despre încălcarea regimului juridic al incompatibilității de către Olesea Crețu. Astfel, în rezultatul efectuării controlului privind respectarea regimului incompatibilităților de către Olesea Crețu s-a constatat că, persoana supusă controlului se află în stare de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal, manifestată prin deținerea/exercitarea funcției de director de grădiniță, simultan cu mandatul de consilier în cadrul Consiliului local Bleșteni. Respectiv, la data de 12 mai 2020 Autoritatea Națională de Integritate a emis actul de constatare nr.67/17, prin care a constatat că Olesea Crețu a încălcat regimul juridic al incompatibilităților.

În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel a reținut că, în speță, termenul general al procedurii administrative a început să curgă de la data depunerii petiției la 20 decembrie 2019 și a expirat de drept la data de 20 ianuarie 2020. Or, la materialele dosarului administrativ lipsește vreun act întocmit de inspectorul de integritate, prin care acesta ar fi dispus necesitatea prelungirii termenului procedurii administrative. Iar, în astfel de circumstanțe, prima instanță corect a constatat că, procedura administrativă derulată în privința Olesei Crețu, a fost viciată, deoarece autoritatea publică într-o manieră inacceptabilă a derogat de la prevederile imperative ale Codului administrativ.

Instanța de apel a menționat că, în procesul-verbal de inițiere a controlului din 17 ianuarie 2020, inspectorul de integritate a invocat că, sesizarea privind verificarea respectării de către Olesea Crețu a dispozițiilor Legii nr. 133 din 17 iunie 2016

privind declararea averii și a intereselor personale, i-a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic la data de 02 ianuarie 2020. Însă, la materialele dosarului administrativ nu există dovada repartizării aleatorii a sesizării prin care a fost vizată reclamanta. Iar, în lipsa dovezii repartizării sesizării anume inspectorului Andrian Fetescu, care a întocmit Actul de constatare nr. 67/17 din 12 mai 2020, apar suspiciuni referitor la competența inspectorului nominalizat să efectueze careva acțiuni în cadrul procedurii administrative.

Instanța de apel a indicat că, respinge argumentul Autorității Naționale de Integritate precum că, termenul în interiorul căruia se finalizează o procedură administrativă, poartă un caracter rezonabil. Or, Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nu reglementează termenul în care inspectorul de integritate urmează să finalizeze controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților de către persoana vizată. Prin urmare, aceste circumstanțe nu urmează a fi apreciate ca temei de aplicabilitate la caz a prevederilor art. 27 din Codul administrativ, întrucât norma legală nominalizată se aplică exclusiv în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale, nu impun un anumit termen pentru desfășurarea procedurii administrative. Iar, art. 60 din Codul administrativ reglementează expres termenul de finalizare a procedurii administrative.

La fel, instanța de apel a respins argumentul Autorității Naționale de Integritate precum că, acumularea informației și materialelor necesare procedurii de control necesită un termen nedeterminat, deoarece contravine prevederilor art. 32 alin. (4) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. Iar, deoarece Autoritatea Națională de Integritate pretinde că, termenul stabilit de art. 60 din Codul administrativ nu a fost respectat din motive care nu depind de inspectorul de integritate care efectua controlul, acest fapt urma a fi demonstrat prin probe confirmative anexate la dosarul administrativ, urmând a fi întocmite acte de prelungire a termenului de către inspectorul de integritate.

Astfel, instanța de apel a invocat că, circumstanțele cauzei denotă că, procedura de emitere a actului administrativ individual defavorabil contestat, a fost încălcată, fapt care duce la anularea acestuia.

La data de 02 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs, iar la 06 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată depuse de Olesea Crețu (f.d. 171-173, 179-184).

În motivarea recursului, recurenta a menționat că, decizia din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău este ilegală și neîntemeiată, or instanțele ierarhic inferioare nu au elucidat pe deplin toate temeiurile legale invocate, au aplicat eronat normele de drept material, care vin în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept.

Recurenta a indicat că, la examinarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău au fost reținute integral toate argumentele invocate de către Olesea Crețu în cererea de chemare în judecată și ignorate argumentele Autorității Naționale de Integritate.

Recurenta a invocat că, deși instanțele inferioare au invocat prevederile art. 60 alin. (1) și (4) din Codul administrativ, această normă stabilește și o excepție, or, alin. (5) al aceluiași articol prevede prelungirea termenului procedurii administrative până la 90 de zile. Mai mult, Codul administrativ, Legea nr. 132 din 17 iunie 2016

cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, Legea integrității nr. 82 din data de 25 mai 2017 sunt legi organice, și în cazul în care apare un conflict de norme, se aplică prevederile legii speciale. Prin urmare, litigiului dedus judecării nu îi este aplicabil termenul de 30 de zile pentru finalizarea procedurii administrative, deoarece la emiterea actelor de constatare Autoritatea Națională de Integritate se ghidează de prevederile normelor speciale, care nu prevăd expres un termen de efectuare a controlului.

La fel, recurenta a specificat că, Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, prevăd mai multe termene de procedură realizate în interiorul procedurii administrative, care, cumulativ depășesc substanțial termenul general de 30 de zile statuat de Codul administrativ.

Recurenta Autoritatea Națională de Integritate a invocat că, deși reclamanta a depus prezenta acțiune în termenul prevăzut de legea specială, ulterior invocă nerespectarea termenelor indicate în Codul administrativ.

Autoritatea Națională de Integritate a menționat că, potrivit prevederilor art. 3 alin. (1) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, Olesea Crețu, ca urmare a exercitării concomitente a funcției de director de grădiniță și a mandatului de consilier în cadrul Consiliului local Bleșteni, este subiect al declarării averii și intereselor personale și se află într-o stare de incompatibilitate, în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative.

Recurenta a invocat că, prin incompatibilitate se înțelege imposibilitate legală ca un funcționar public să exercite anumite funcții, mandate sau profesii. Incompatibilitatea este determinată fie de aplicarea principiului separației puterilor de stat, fie de rațiuni ce privesc o anumită funcție.

Subsecvent, recurenta a subliniat că, legislația în vigoare stabilește următoarele trăsături ale incompatibilităților, și anume: incompatibilitățile sunt stabilite în exclusivitate de lege, interzicerea prin lege ca aleșii locali sau funcționarii publici să dețină alte funcții și să desfășoare alte activități, cu excepția celor legate de activitatea științifică și didactică, funcțiile și activitățile stabilite prin lege drept incompatibile cu funcțiile exercitate, pot fi atât remunerate, cât și neremunerate, iar incompatibilitățile au caracter absolut și nu sunt legate nemijlocit de exercitarea de către aleșii locali și funcționarii publici a atribuțiilor și obligațiilor oficiale.

Recurenta a menționat că, incompatibilitatea nu constituie doar o măsură de protecție a funcției, or incompatibilitățile presupun interdicția prevăzută de lege, de a cumula două funcții, în vederea asigurării unui climat echilibrat, iar legiuitorul a asigurat eliminarea și soluționarea situației respective, acordând o perioadă de timp în decursul căreia titularul funcției este obligat să aleagă între una din funcțiile deținute. Or, persoana urmează să-și înceteze situația de incompatibilitate prin renunțarea la una din funcțiile deținute.

Recurenta Autoritatea Națională de Integritate a invocat că, prin Actul de constatare în litigiu, se atestă faptul că, persoana supusă controlului a depășit termenul de prescripție pentru soluționarea incompatibilității, iar ca urmare, Olesea

Crețu s-a aflat în stare de incompatibilitate nesoluționată deoarece, pe lângă funcția de director de grădiniță, deține simultan și mandatul de consilier local.

La data de 15 aprilie 2022, în adresa Olesei Crețu și a avocatului acesteia Vasile Istratii a fost expediată copia recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La data de 05 mai 2022, prin intermediul oficiului poștal, Olesea Crețu a depus referință la recursul Autorității Naționale de Integritate, prin care a solicitat respingerea recursului (f.d. 191-194).

Potrivit art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 01 februarie 2022, iar dispozitivul deciziei instanței de apel a fost notificat Autorității Naționale de Integritate la data de 02 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d.169-170).

La data de 02 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs împotriva deciziei din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.171-173).

Decizia motivată din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Autorității Naționale de Integritate la data de 29 martie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, prin care Autoritatea Națională de Integritate confirmă recepționarea acesteia (f.d. 175).

La data de 06 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de Integritate a depus motivarea recursului împotriva deciziei din data de 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.179-187).

Astfel, recursul depus de către Autoritatea Națională de Integritate este în termen.

Prin încheierea din 25 mai 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate a fost numit pentru examinare în complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurenței, au fost expuse cu suficientă claritate.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală

în acest caz.

Conform art. 194 alin. (2) coroborat cu art. 21 și art. 36 din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, decizia din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi casată cu restituirea cauzei instanței de apel spre rejudecare, în alt complet de judecată din următoarele motivele.

Din materialele cauzei rezultă că, potrivit procesului-verbal al ședinței comisiei de concurs pentru ocuparea funcției de director al grădiniței – creșă „Scufița Roșie” din 28 septembrie 2016, Olesea Crețu a fost desemnată câștigătoare a concursului, iar prin dispoziția primarului comunei Bleșteni nr.49 din 06 octombrie 2016, aceasta a fost numită în funcție de director al grădiniței – creșă „Scufița Roșie” pe o perioadă de 5 ani (f.d.13-15 dosar administrativ).

Instanța de recurs reține că, prin hotărârea din 01 noiembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul central, s-a confirmat legalitatea alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019 în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Bleșteni nr.16/6, fiind validat mandatul de consilier ales în Consiliul comunal Bleșteni, raionul Edineț al Olesei Crețu.

La data 20 decembrie 2019 un grup de cetățeni din localitatea Beșteni, raionul Edineț au sesizat Autoritatea Națională de Integritate despre încălcarea regimului juridic al incompatibilității de către Olesea Crețu (f.d.1 dosar administrativ). Respectiv, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr.09/17 din 17 ianuarie 2020, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților de către Olesea Crețu.

În rezultatul efectuării controlului privind respectarea regimului incompatibilităților de către Olesea Crețu, la data de 12 mai 2020, Autoritatea Națională de Integritate a emis actul de constatare nr.67/17, prin care a constatat că Olesea Crețu a încălcat regimul juridic a incompatibilităților, manifestată prin nesoluționarea în termen legal a situației de incompatibilitate prin deținerea/exercitarea simultană a funcției de director de grădiniță și a mandatului de consilier în cadrul Consiliului local Bleșteni. Olesea Crețu a fost decăzută din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv consilier, pe o perioadă de 3 ani din momentul eliberării sau destituirii din funcția publică, ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său, sau din data rămânerii definitive a actului de constatare, ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești, prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate. S-a sesizat Comisia Electorală Centrală, în vederea inițierii procedurii de ridicare a mandatului de consilier din momentul rămânerii definitive a actului de constatare, ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate, și Olesea Crețu a fost înscrisă în Registrul de stat al persoanelor, care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, inclusiv consilier local, din data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare,

ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești, prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate (f.d. 6-13).

La data de 29 mai 2020 Olesea Crețu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate și concretizând ulterior pretențiile din acțiune, a solicitat anularea Actului de constatare al Autorității Naționale de Integritate nr. 67/17 din 12 mai 2020.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii depuse, dispunând anularea Actului de constatare nr. 67/17 din 12 mai 2020, emis de Autoritatea Națională de Integritate (f.d. 74).

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile legale aplicabile la caz și criticile aduse în apel, Curtea de Apel Chișinău a menținut hotărârea primei instanțe.

Judecând cauza în ordine de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a judecat cauza și a ajuns la o concluzie pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele și aplicarea corectă a normelor de drept material.

Mai mult, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, conchide că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost apreciate, conform cerințelor legislației în vigoare.

Aspectele menționate conduc la concluzia că procedurile desfășurate în instanța de apel și prima instanță nu corespund exigențelor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar modalitatea în care a fost examinată cauza în fond și în ordine de apel nu poate echivala cu soluționarea efectivă a cauzei, astfel, fiind impusă casarea deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Instanța de recurs consideră necesar de a reitera că Codul administrativ consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Întru satisfacerea acestui principiu, instanțele de judecată sunt obligate să arate motivele de fapt și de drept care au format soluția și să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În acest sens legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune că instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, precum și efectuează o nouă examinare în fond.

Astfel, instanța de apel avea obligația de a examina în tot apelul și de a răspunde la toate întrebările ridicate în fața instanței, atât ca instanță de apel, cât și ca instanță investită să judece cauza în fond. Or, aceasta este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, cât și în acțiune. Este inadmisibil ca un motiv de

apel să fie refuzat pentru discuție pentru motive formale, sau să fie omis de către instanța de apel. Instanța de apel trebuia să cerceteze și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate, iar în caz de nerespectare a acestor reguli, decizia instanței de apel se consideră neîntemeiată și pasibilă casării de către instanța de recurs.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs constată că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, s-a abținut de a răspunde la toate întrebările de drept ridicate în fața sa, fapt prin ce a emis o hotărâre nemotivată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că art. 195 din Codul administrativ prevede că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Așadar, pentru a elucida aspectele abordate, instanța de recurs consideră că trebuie să opereze cu prevederile art. 390, alin. (1), lit. e) și f) din Codul de procedură civilă, conform cărora decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă, precum și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

La fel, instanța de recurs relevă că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

În aceeași ordine de idei, potrivit jurisprudenței stabilite, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a învederat că unul din principiile legate de administrarea corectă a justiției se referă la hotărârile instanțelor de judecată, care ar trebui să explice în mod adecvat raționamentele pe care se bazează. Măsura în care se aplică această obligație de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie determinată în funcție de circumstanțele cauzei (a se vedea *Moreira Ferreira*, ibidem, par. 84; *Orlen Lietuva LTD. vs Lituania*, 29 ianuarie 2019, par. 82).

Procedând la examinarea fondului recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție învederează că exigența motivării hotărârii judecătorești este o garanție a caracterului echitabil al procedurii și împotriva arbitrariului instanței de judecată. În acest caz, instanța de apel are obligația de a indica motivele raționamentelor sale și să facă referire la legea guvernantă a speței. Pe baza acestei analize juridice, instanța de apel trebuie să tragă concluziile de rigoare în urma examinării cererilor de apel. Etapele menționate trebuie să fie consecutive și să se afle într-o strânsă legătură logică, ceea ce

consolidează ipoteza că soluția finală a instanței de judecată urmează să rezulte din partea motivată a hotărârii judecătorești.

Aici, instanța de recurs notează că în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a constatat în mod frecvent încălcări ale articolului 6 parag. 1 din Convenție, în special, în cauzele care ridicau probleme cu privire la motivarea hotărârilor judecătorești (a se vedea *Fomin vs Moldova*, 11 octombrie 2011, parag. 31 și 34; *Mitrofan vs Moldova*, 15 ianuarie 2013, parag. 54; *Lebedinschi vs Moldova*, 16 iunie 2015, parag. 31, 36; *Nichifor vs Moldova*, 20 septembrie 2016, parag. 30). Astfel, constatările de mai sus în sine ar putea fi o bază temeinică pentru stabilirea încălcării articolului 6 din CEDO.

La acest capitol, instanța de recurs urmează să verifice dacă instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au expus asupra tuturor pretențiilor invocate, asupra tuturor argumentelor înaintate și dacă au stabilit toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a cauzei și au aplicat corect normele de drept material și procedural.

Instanța de recurs, relevă că în corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Reieșind din prevederile art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Prin prisma art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La fel, aplicabile sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborate cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În conformitate cu art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Reieșind din prevederile art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 39 alin. (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

În corespundere cu prevederile art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Iar, conform art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că atât prima instanță cât și instanța de apel au anulat Actul de constatare nr. 67/17 din 12 mai 2020 emis de Autoritatea Națională de Integritate, prin care a fost constatat faptul încălcării de către Olesea Crețu a regimului juridic a incompatibilităților, invocând nerespectarea termenului general în care o procedură administrativă trebuie finalizată.

În conformitate cu art. 60 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Termenul general curge de la: data prevăzută în lege pentru exercitarea unei atribuții stabilite; data înregistrării cererii de către autoritatea publică ierarhic superioară sau de cea de control sau data înregistrării cererii complete, după caz cu toate actele necesare, sau de la data la care petiția a fost transferată autorității publice competente. Dacă cererea nu este completă, autoritatea publică propune petiționarului să prezinte actele lipsă și stabilește un termen în acest sens.

De asemenea, instanța de recurs consideră imperioase cauzei și prevederile art. 10 alin. (1) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016, în vigoare la data efectuării controlului privind respectarea regimului incompatibilităților de către Olesea Crețu, conform cărora controlul averii și al intereselor personale ale subiecților declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Articolul 37 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, în redacția la data efectuării controlului privind respectarea regimului incompatibilităților de către Olesea Crețu, după repartizarea aleatorie a sesizării de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va dispune începerea controlului. Prevederile art.31, art.32

alin.(3)–(5), art.33, art.34 alin.(2), art.35 și 36 se aplică în mod corespunzător și în cadrul procedurii de inițiere a controlului și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Prevederile art. 32 alin. (1), (3-4) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, în redacția la data efectuării controlului privind respectarea regimului incompatibilităților de către Olesea Crețu, stabilesc că în procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia. În procesul de control al averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori privat, inclusiv instituțiilor financiare, documentele și informațiile necesare pentru realizarea controlului. La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin.(3) sînt obligați să prezinte Autorității, în termen de 15 zile de la recepționarea solicitării, pe suport de hîrtie sau în format electronic, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că art. 60 din Codul administrativ prevede termenul general de 30 de zile în care o procedură administrativă trebuie finalizată, dacă legea nu prevede altfel. Respectiv, prevederea legală este o normă generală, care admite excepțiile prevăzute de lege.

La caz, procedura administrativă în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor este reglementată de legea specială, Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, care și urmează a fi aplicată la caz.

Or, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că art. 5 alin. (2) și (3) al Legii nr. 100 din data de 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, stipulează că normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate. Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că, procedura administrativă în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor este reglementată de Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, care nu prevede în mod expres un termen de finalizare a procedurii administrative. Legea nominalizată stabilește mai multe termene în cadrul cărora inspectorul de integritate urmează să efectueze anumite acțiuni, care cumulativ depășesc termenul general de 30 de zile.

Astfel, art. 31 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de

Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, în redacția la data efectuării controlului privind respectarea regimului incompatibilităților de către Olesea Crețu, prevede că, în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul sistemului informațional e-Integritate. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.

Prevederile art. 32 alin. (3) și (4) din Legea menționată stabilesc că, în procesul de control al averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori privat, inclusiv instituțiilor financiare, documentele și informațiile necesare pentru realizarea controlului. La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin.(3) sînt obligați să prezinte Autorității, în termen de 15 zile de la recepționarea solicitării, pe suport de hîrtie sau în format electronic, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate.

Conform art. 34 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, în redacția la data efectuării controlului privind respectarea regimului incompatibilităților de către Olesea Crețu, dacă după exprimarea verbală sau în scris a punctului de vedere al persoanei supuse controlului se constată că între averea dobîndită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute în aceeași perioadă este o diferență substanțială și deținerea averii are caracter nejustificat sau dacă persoana supusă controlului nu se prezintă, în termen de 15 zile de la confirmarea recepționării invitației, să-și prezinte punctul de vedere, inspectorul de integritate întocmește un act de constatare, cauza fiind transmisă în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate. Dacă recepționarea invitației nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea invitației repetate, cauza fiind transmisă instanței de judecată competente spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate. Confiscarea se poate referi la întreaga valoare a averii deținute de subiectul declarării, la valoarea unei părți din aceasta sau a unui bun/unor bunuri determinate.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 60 din Codul administrativ, în circumstanțele în care legea specială ce reglementează procedura efectuării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor și anume, Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, stabilește mai multe termene în cadrul cărora inspectorul de integritate urmează să efectueze anumite acțiuni, care cumulativ depășesc termenul general de 30 de zile, prevăzut de art. 60 din Codul administrativ.

Or, instanța de apel urma să examineze respectarea termenului general în care o procedură administrativă trebuie finalizată, prin prisma legii speciale în coroborare cu art. 27 din Codul administrativ, care prevede că, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.

Instanța de recurs relevă că, Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, nu prevede expres termenul general în care procedura administrativă de efectuare a controlului trebuie finalizată. Or, procedura de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor implică întreprinderea de către inspectorul de integritate a mai multor acțiuni pentru acumularea informațiilor și materialelor necesare stabilirii circumstanțelor cauzei, ceea ce necesită un termen nedeterminat, din motiv că nu se cunoaște inițial care va fi comportamentul participanților la procedura administrativă și dacă aceștia vor reacționa în termenele stabilite.

În circumstanțele reținute se impune concluzia că, procedura administrativă inițiată de inspectorul de integritate în cadrul unui control, este mult mai complexă și necesită un termen mai extins decât cel general prevăzut de art. 60 din Codul administrativ, întru efectuarea tuturor acțiunilor, cum ar fi înaintarea demersurilor, interpelărilor, răspunsurilor, solicitarea explicațiilor, cercetarea înscrisurilor, care se face și prin intermediul oficiului poștal, fapt ce necesită o perioadă de timp mai mare.

Totodată, instanța de recurs remarcă că, procedura administrativă în fiecare caz este diferită, din motiv că aceasta demarează în dependență de complexitatea acțiunilor întreprinse în cadrul efectuării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, precum și a numărului de persoane implicate în această procedură. Or, din acest motiv legiuitorul nu a operat cu un termen general, în care trebuie finalizată o procedură administrativă inițiată în temeiul Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 și Legii privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016.

Reieșind din cele enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că Curtea de Apel Chișinău eronat a examinat prezentul litigiu doar prin prisma respectării termenului prevăzut de Codul administrativ, în care o procedură administrativă urmează a fi finisată, și a omis să examineze temeinicia Actului de constatare nr. 67/17 din 12 mai 2020, emis de Autoritatea Națională de Integritate, prin prisma normele de drept material care reglementează regimul juridic al incompatibilităților.

În consecință, instanța de recurs apreciază drept superficiale și expuse sub un aspect general concluziile instanței de apel, privind admiterea acțiunii înaintate de Olesea Crețu, din motiv că aceasta nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, or în virtutea caracterului devolutiv al apelului, urma să examineze fondul cauzei sub toate aspectele și în limita pretențiilor înaintate de Olesea Crețu, inclusiv prin prisma normelor de drept material care reglementează regimul juridic al incompatibilităților.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al

Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel că apar suspiciuni referitor la competența inspectorului Andrian Fetescu să efectueze careva acțiuni în cadrul procedurii administrative, pe motiv că la materialele dosarului administrativ nu există dovada repartizării aleatorii a sesizării prin care a fost vizată reclamanta Olesea Crețu, anume inspectorului nominalizat, care a și întocmit Actul de constatare nr. 67/17 din 12 mai 2020.

Or, Autoritatea Națională de Integritate a menționat că, sesizarea unui grup de cetățeni din localitatea Beșteni, raionul Edineț, prin care a fost vizată Olesea Crețu a fost repartizată aleatoriu, la data de 02 ianuarie 2020, anume inspectorului Andrian Fetescu. Fapt recunoscut de către Olesea Crețu în referințele depuse, în care intimata a indicat că sesizarea unui grup de cetățeni din localitatea Beșteni, raionul Edineț, prin care a fost vizată aceasta, a fost repartizată aleatoriu la data de 02 ianuarie 2020 (f.d. 192)

Astfel, luând în considerare cele enunțate, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu a dat o apreciere multiaspectuală, completă, nepărtinitoare tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, motiv din care a emis o decizie cu o soluție pripită și neîntemeiată.

Per ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice stabilite, care poartă un caracter secundar și nu au forță juridică de a influența decisiv considerentele de mai sus (a se vedea, printre alte autorități, Kamil Uzun vs Turcia, 10 mai 2007, parag. 64 din 10 mai 2007; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), 17 iulie 2014, parag. 156).

Așadar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că cele menționate mai sus nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. De altfel, participanții la proces, trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiați de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că corectarea erorii instanței de apel la judecarea cauzei în ordine de recurs nu este posibilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate, de a casa decizia din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Astfel, ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125).

Pe această cale, cauza de contencios administrativ urmează a fi judecată în întregime în cadrul unei proceduri noi, în cadrul căreia instanța de apel va avea

sarcina de a stabili o legătură clară între faptele speței, dispozițiile legale aplicabile și concluziile la care a ajuns. În funcție de rezultatul aprecierii juridice, instanța de apel va trebui să constate temeinicia sau lipsa temeiurilor legale a cererii de apel formulate de către Autoritatea Națională de Integritate (a se vedea, spre exemplu, importanța rejudecării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare în baza considerentelor unei instanțe de recurs, Victor Harovschi vs Moldova, 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs Bulgaria, 06 septembrie 2018, parag. 52 – 53).

Altfel spus, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată.

Conform art. 247 și art. 248 alin.(1) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate.

Se casează integral decizia din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și se restituie cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Crețu împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Aliona Miron

Nina Vascan